

רח ידוע ומתורגל, לקראת לחימה או בעת לחימה טטאטית, או טטאטית-למחצה. הפתעה נוספת קרמה ציפיות מערך הנ"ט המצרי, בכך שלבי המילחמה.

ציפיות זו הגיעה לשיאה הכמותי בראשית הצליחה, שלטובתה תיגברו את היחידות הצולחות באלמנטים של ג"ט, אשר השתייכו ליחידות שצלוה מאוחר יותר. כך עזה בידי המצרים להעמיד מוד הטנקים המסתערים של צה"ל קנהינ"ט אחד על כל 20 מטר חזית בממוצע — ציפיות נוראה, לכל הדעות.

בשלבים המאוחרים יותר, הוחזרו אלמנטים הנ"ט השאולים ליחידותיהם התיקניות, וכך פחתה צפיפות היחסי (אבל בינתיים עברו את התעלה גם כלי הנ"ט הכבדים — תחיינ"ט קונוונציונליים בקליבר גדול וטנקים שירו מעמדות, כך שמערך הנ"ט המצרי בכללו לא נחלש, אלא אף התחזק). אל "גוש הנ"ט המצרי עוד נשוב, ונבון את השפעתו המכרעת על תכנון פרשת ה-8 באוקטובר, מהלכה וכישלונה.

גרניט 2

תוכנית הצליחה המצרית, שכינה גרניט 2 נתפרה, כאמור, בדיוק עליו מידותיהם המדיניות והצבאיות של המצרים. בניגוד מוחלט לתפיסות המוכות תבות על-ידי ההיגיון הצבאיים-מיקצועי הטהור — או, אם תרצו, התלוש מגורמים של איכות חברתית ושל המטרות הפוליטיות — כבר מלכתחילה לא נתכוונו המצרים להשיג, במלחמה זו, יותר מאשר הישג צבאי מוגבל בתכלית. תפיסה זו לא היתה כה מובנת-מאליה, ומה שיש לומר נגדה איננו נופל, בהגיונו וזכותותיו, ממה שיאמר בשיבחה.

עד אישם בשנת 71' או 72' גרס הצבא המצרי — ברוח המקובלות הצבאיות (הנכונות) וגם תפיסותיו המסורתיות, השרירות מאז 1948 — שאי-אפשר כי מטרת מילחמתו נגד ישראל תהיה כה מוגבלת, מלכתחילה ומרצון; אלא שאם יחצה את התעלה — יכוון את המאמץ להשיקה מריבית של צה"ל ולהבסתו, וכן לכיבוש חלק גדול ככל הניתן של סיני.

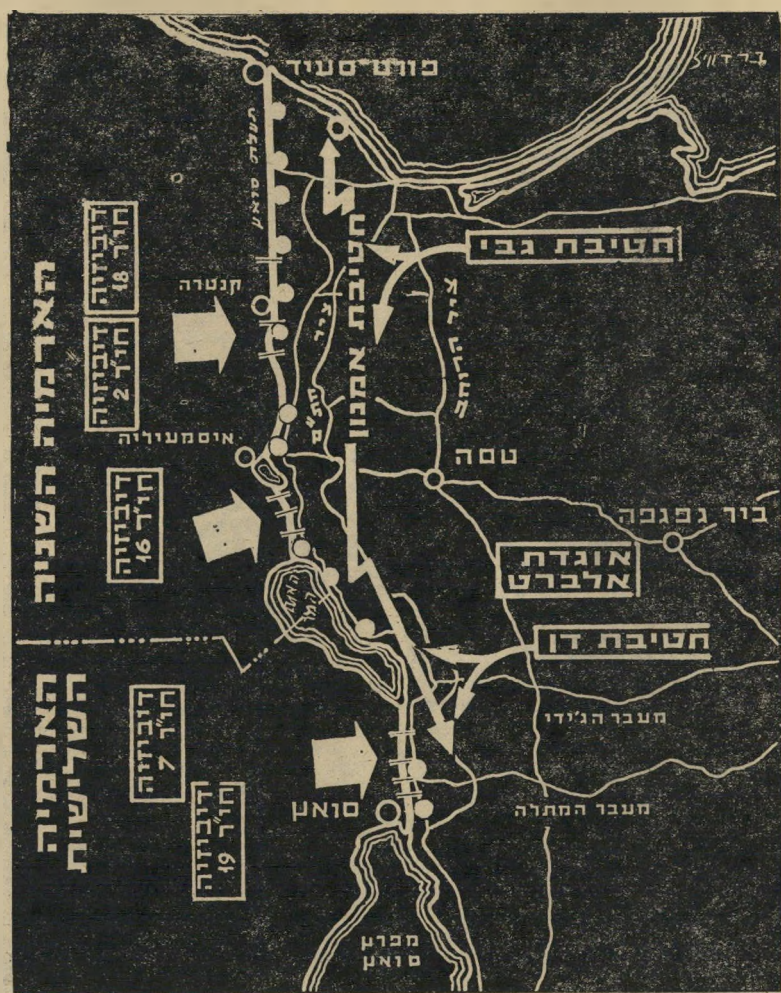
אין משמע תפיסה זו, שבכל מחיר היה עליו לפרוץ תיכף לעומק שיטתו, כדי שישלם שם טרף נוח לחיל-האוויר ולמילוי אים של צה"ל. אלא, גם במיסגרת התוכנית ה"גדולה", אפשר היה לבצע את הצליחה בדיוק כפי שבוצעה; אם וכאשר תצליח לא לדרוך במקום, אלא לנצל את ההצלחה באורח נמרץ ונועז יותר. משבחים את תבונת סאדאת ועלי איסמעיל, שרי-המילחמה של, על שנקטו איסטרטגיה צבאית זהירה מאד ועמדו בפרץ נגד דרישותיו ההרפתקניות-כיכול של הרמטכ"ל דא שאולי (אשר ביקש לנצל את ההצלחה הראשונה ולהעמיק את החדירה בניני), אבל לאמיתו של דבר, נראה שהיו זהירים מדי.

הרי בלא קשיים מיוחדים יכדו להתקדם לפחות עוד כמה קילומטרים ולכבוש, כבר בכמה הראשונות, את "קו הגבעות". בזאת היו מבטיחים לעצמם לפחות עומק טקטי ומאחז בסיני; מה ש"חשוב יותר, היו מונעים מצה"ל אותם תוואים, שרק מכה אחיזתו בהם יכדו היה לבצע את הצליחה. בכך היו מונעים את הצליחה, או לכל הפחות, היו הופכים אותה מיבצע קשה, יקר ומוטפיפירות מן שהיה, ונזכור כי מפני הצליחה, עמדו בין ארמיה צ לבין השמרתה הגמורה רק דחצי המעצמות.

לכל צורך מעשי שהוא, יש לומר כי תוכנית גרניט 2 היתה ידועה לצה"ל, על הפתעותיה. אומנם אין ראייה שהתוכנית הזו, כצורתה, נפלה לידנו, אבל הפירסום מים מראים כי מתומר מודיעיני שהשגנו, וגם על סמך ניתוחים והערכות שנאספו ונעשו משך כמה שנים, יכול היה צה"ל לצייר — וגם צייר, בכמה הזדמנויות — בין שאר "חסידי-הצליחה" המצריים, גם כאלה, שהיו זהים, בכל פרטיהם החשובים, למה שביצעו המצרים בפועל. אהגיש: אין הכוונה רק לנקודות טכניות, מסוג הימצאות סוגי-נשק מסויימים, כגון טיל סאגר (אשר לא רק היה מוכר, אלא גם נתקלו בו לא אחת קודם למלחמה. דומני שאפילו פותחו, במיסגרת זו או אחרת, טאקטיקות מוגדרות (נגדו). גם תורת-הלחימה שאה בצליחה המצרית לידי יישום, היתה ידועה. העוברת שהמצרים הצליחו להפי-

מזמרת בהכרח על מחדל מודיעיני. נדויק יותר אם נקבע, כי המפקד דים הנוגעים בדבר התעלמו ממה שהיה ידוע להם; או, אולי העי-

תיע באורח פריצת הסולקה, בקיר דום חי"ר רווי ונ"ט, החליכה על בטוח" מאסיבית ומוגדרת, לתפיסת רצועה צרה ביחס, איננה

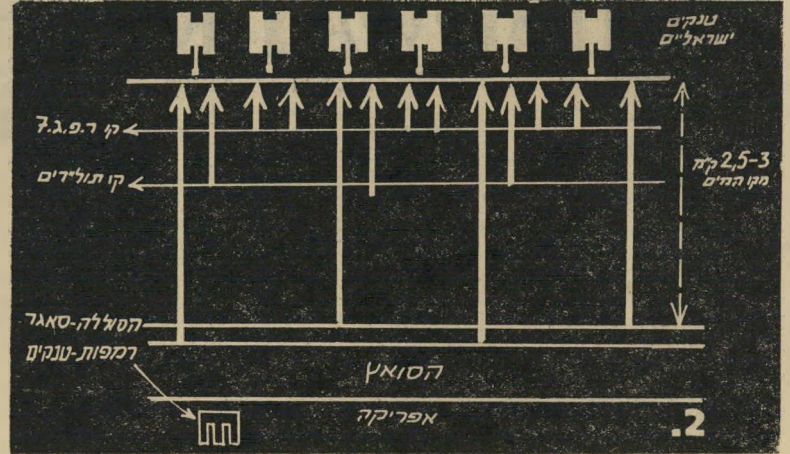
פריסת הכוחות

שלוש חטיבות-הטנקים של אוגדת סיני מול חמש אוגדות-החי"ר (דיביזיות) החזיתיות של המצרים. חטיבת אמנון איבדה את הגדוד הצפוני שלה. זון קיבל את הגדוד הדרומי של אמנון, והעביר לאמנון אחד מגדודיו שלו. לאחר מכן התרכז אמנון בגיזרה המרכזית. מאחורי אוגדות החי"ר של המצרים ערכו עוד שלוש אוגדות ממוכנות ושתי אוגדות שיריון. העיגולים במפה מסמנים את מעווי צה"ל, החיצים העבים את הצליחה המצרית, והקווים הכפולים את הגשרים המצריים על פני התעלה.

גוש הנ"ט המצרי

הסכמה 1 (למעלה): היורים בקו אחד, כאשר העומק נוצר על-ידי הטוחים של כלי הנ"ט השונים. סכימה 2 (למטה): היורים פזורים בכמה קווים, בהתאם לטווח הכלים שלהם מקו החשמלה לטנקים. כך מובטח שהטנקים יספגו, בבת אחת, את האש של כל אמצעי הנ"ט השונים. במציאות לא היו הקווים כה ישרים, והתקבלו "פאלאנקסים", שהיוו ואריאציות שונות על שתי הסכימות הבסיסיות. "פאלאנקסים" הופנו גם לאגפים.

דיפו להימנע מהערכת העובדות והנתונים כראוי, משום שפשוט לא השכילו להכין במה מדובר, או שאנפו את הנתונים לתפיסות הלחימה השוגגות — אך "המקור ריות" — עליהן היו נעולים ובתורן כן היו לדורים, הם וצה"ל כולו.

הארמיה המצרית

היערכות המצרית ממערב לתעלה היתה ידועה לצה"ל במלואה, כ-הצטרבותה ההדרגתית משך שנים וחודשים. אלא שדומני כי צה"ל שם ליבו לאוגדות המצריות, ולא ייחס חשיבות מספקת לעובר זה שכולן היו מאורגנות במיסגרת שתי "ארמיות" (או, במינוח המערבי, "קורפור"סים).

בהתאם לתופעה שנתחדשה עלינו בכל החזיתות — ולא לטובה — אחרי ששת הימים, היה גם הצבא המצרי ערוך כמעט כולו לאורך החזית, במערך שהיה הגנתי והתקפי כאחד.

בין פורט-סעיד ומרכז האגם המר הגדול נפרסו, עוד הרבה קודם למלחמה, 3 אוגדות החי"ר של ארמיה 2 (ארמיה 1 לא היתה בנמצא); ובין דרום האגמים המרים לעיר סואץ — 2 אוגדות החי"ר של ארמיה 3. מאחרי אוגדות החי"ר נמצאו 3 אוגדות ממוכנות ושתי אוגדות משוריני. גות. בהתאם למיבנה שראינו כבר בששת-הימים, נמצא לכל חטיבה שבי-דיויזיות-החי"ר המצריות, גודו-טנקים מ-שלה.

כל אוגדת-החי"ר תוגברה, נוסף לטנקים התיקרניים הללו שלה, גם בחטיבת טנקים שלמה. ליה אלה חטיבות-טנקים שהוצאו בחלקן מ-שתי אוגדות השיריון. כן הפעילו המצרים 20 ויותר גדודי-קומנדו, ועוד חטיבות-נחתים (חטיבת האגמים, מס' 130), שהיתה מצוידת כולה בגנ"טים ובטנקים אמפיביים.

כל פדריה-כוחות העצום הזה הונחת בכמה גלים, וכל רוחב היחזית. כל אחת מחמש אוגדות החי"ר הוצתה בניירתה הקבועה, היושר מוד פניה. 8000 הצולחים הראשונים נאחו בתעלה. הגל הבא צלח מייד אחריהם, ואז התקדמו הראשונים כדי 200 מ', ונעצו ר. 2 גלי חי"ר נוספים צלחו תוך כשעה, ועימם גם יחידות-הסיניע האורגניות הקלות של החי"ר, ובעיקר מרגמות.

כך נוצר בהדרגה מעין ריבוע אוגדתי, ברוחב 7-8 ק"מ ועומק של כ-3 ק"מ, שכולו הוחזק רק על-ידי רגלים. בחסות ראשי-הגשר הללו זמאחריהם בוצעה הבקעת סוללת קו בר-לב ב-60 מקומות. 10 מהם נועדו לשמש לגשרים כבדים, לרכב ולטנקים, ועוד 50 למעבר רות, ששטו בין שתי הגדות. תוך שפעולת הגישור מתבצעת, החל, מיד בלילה הראשון (ליל 6/7 אקטובר), מעבר הציוד הכבד והרכב של אוגדות החי"ר.

בראשונה עברו גדודי הטנקים של חטיבת החי"ר; אחריהם גדודים נוספים ולבסוף חטיבות הטנקים. מעבר אוגדות החי"ר בשלמותן, על כל רכבו, הטנקים והארטילריה האורגנית של הן נסתיים עד ערב ה-8 לחודש. תוך השלמת עוצמתן, היו חמש אוגדות החי"ר אמריאות להגדיל את מימדי ראש-הגשר שלהן עד שחברו זה עם זה חזית רצופה וגם יעמידו מירוחה עד 8-10 ק"מ — כלומר, עד "קו הגבעות" השולט על התעלה. עליו מצוי קו התעוים ואשר לאורכו עובר "כביש החת"ם".

בשלב האופרטיבי השני, שהחל כיש לאוקטובר, תוכננה וגם בוצעה הצליחת דיביזיות-השיריון. אלו, שנשארו טריות, נועדו להדרת את צה"ל עד למרחק של כ-30 ק"מ מן התעלה ולייצב את המאחז המצרי רי על קו "כביש חרוהב" והמעיי-כרים.

במציאות נתפסו ראשי הגשר הראשונים כמתוכנן, אבל ההמשך לא עלה יפה: ראשי הגשר האוגדתיים אמנם התאחדו לראשי גשר ארמיוניים, אך הללו התחברו ביניהם רק באורח רופף ביותר. כך נוצר "התפר" הידוע, לאורך חוף האגם המר הגדול. הנסינות המצריות להעמיק אף ראשי הגשר הגיעו ונאחזו בכביש החת"ם רק בקטעים מוגבלים של החזית — מול איסמעיליה ובגזרת המיזרים — וכך נתקבל "נקיט" ארוך וצר מדי. רק חלק קטן ביחס של